

Edukacja IPN

<https://edukacja.ipn.gov.pl/edu/materialy-edukacyjne/teki-edukacyjn/polskie-podziemie-niepodleglos/lownik-i-biogramy-post/155912,Zadzierski-Jozef-Wolyniak-19231946.html>

09.05.2024, 04:38

Zadzierski Józef „Wołyniak” (1923-1946)

Ppor. Józef Zadzierski „Wołyniak” (1923-1946), ur. we wrześniu 1923 r. Kostopol, woj. wołyńskie. Pochodził z rodziny urzędniczej. Przez kilka miesięcy pobierał nauki w lwowskiej szkole kadetów. Naukę kontynuował w Warszawie, gdzie rodzina osiadła w 1939 r. Maturę uzyskał w czasie okupacji na tajnych kompletach. W momencie wybuchu wojny jako szesnastolatek uciekł z domu i dołączył do SGO „Polesie”, gdzie walczył jako zwiadowca. Dostał się do niewoli niemieckiej pod Kockiem, ale zwolniono go ze względu na wiek. Po powrocie do Warszawy rozpoczął działalność konspiracyjną w organizacji o charakterze narodowym, następnie znalazł się w NOW. Ukończył konspiracyjną podchorążówkę w okolicach Grójca. Zagrożony aresztowaniem, w maju 1943 r. został przeniesiony na Rzeszowszczyznę do Okręgu NOW. Został skierowany do oddziału por. Franciszka Przysiężniaka „Ojca Jana”. Odszedł z oddziału w grudniu 1944 r. po porażce we wsi Graba k. Leżajska. Zorganizował oddział dyspozycyjny Komendy Okręgu NOW. W pierwszej połowie 1944 r. walczył na Zasanu z kolaborującą z Niemcami policją i administracją ukraińską oraz oddziałami UPA. Współdziałał z oddziałami partyzantki sowieckiej. W czasie okupacji zginęli oboje jego rodzice. Po wkroczeniu Armii Czerwonej został komendantem MO w Leżajsku i obsadził okoliczne posterunki swoimi partyzantami. We wrześniu 1944 r. został aresztowany przez NKWD i osadzony w rzeszowskim więzieniu. W końcu listopada zbiegł z transportu wiozącego go w głąb ZSRR. Reaktywował oddział partyzancki, który podporządkował Komendzie Okręgu NZW (NOW) Rzeszów – w szczytowym okresie liczył on ok. dwustu partyzantów. „Wołyniak” zwalczał agendy komunistycznej administracji, walczył z oddziałami KBW i NKWD. Jego oddział był w składzie zgrupowania, które rozbiło grupę operacyjną NKWD pod Kuryłówką 7 V 1945 r. Bronił ludności Zasania przed atakami UPA. W odpowiedzi na działania UPA skierowane przeciwko polskim wsiom przeprowadził akcje odwetowe przeciwko wsiom ukraińskim: Dobra, Wołczaste, Dobcza, Dąbrowica i Rudka. Największą akcją odwetową tego typu była pacyfikacja 18 IV 1945 r. Piskorowic, w której zginęło sto kilkadziesiąt osób. Prokuratorzy IPN prowadzili śledztwo, kwalifikując wydarzenia w Piskorowicach jako zbrodnię przeciwko ludzkości. Śledztwo umorzono m.in. z powodu śmierci sprawcy. Pod koniec 1946 r. na skutek działań UB i KBW oddział stopniał do kilkunastu partyzantów. Z 11 na 12 XI 1946 r. „Wołyniak” w starciu z oddziałem KBW został ranny w rękę. W ranę wdała się gangrena. W nocy z 28 na 29 XII 1946 r., podczas postoju w Szegdach, na skutek pogarszającego się stanu zdrowia popełnił samobójstwo. Pochowany na cmentarzu w Tarnawcu.

Opcje strony